

SISÄMINISTERIÖLLE

Viite: SM011:00/2017

kirjaamo@intermin.fi

johanna.puiro@intermin.fi

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97 §:n muuttamisesta. Oikeuspoliittinen yhdistys – Rättpolitiska föreningen – Demla ry

Saate

Demla ry kiittää lausuntopyynnöstä, ja lausuu hallituksen esitysluonnoksesta seuraavaa:

Yleisiä huomioita lausunnosta

Demla pitää esitysluonnosta tarpeellisena, asianmukaisesti laadittuna ja sekä yleisperustelut että yksityiskohtaiset perustelut käyvät dialogia ampuma-asedirektiivin kanssa. Demla katsoo, että esitys ei aiheuta olennaisia ongelmia perusoikeuksien toteutumiselle. Lisäksi Demla katsoo, että esitysluonnos muodostaa hyvän pohjan suomalaisen ase-elinkeinon kehittämiseksi. Esityksen perustelut resonoivat monissa kohdissa kansallisen turvallisuuden ja puolustuspoliittisten ratkaisujen kanssa. Demla katsoo, että Suomessa sotilaallista voimaa käyttää ja sen käyttöön liittyvää koulutusta saa antaa ainoastaan Puolustusvoimat. MPK:n roolia ja sen kehittämistä tulee valmistella tästä lähtökohdasta käsin (vrt. luonnoksen s. 72). Tämä lähtökohta on sopusoinnussa puolustusvaliokunnan mietinnön PuVM 3/2006 vp kanssa, johon luonnoksessakin viitataan.

Yksityiskohtaiset huomiot

Sivulla 5 todetaan, että Suomessa aseita ei ole luokiteltu asedirektiivin mukaisiin luokkiin. Demla katsoo, että säädösteknisesti olisi tarkoituksenmukaista operoida asedirektiivin luokitteluilla edes liitteiden tasolla. Tämä parantaisi direktiivin asesystematiikan tunnettuutta kansalaisten keskuudessa.

Sivulla 21 ehdotetaan säädettäväksi lain soveltamisalasta ja määritelmistä. Demla katsoo, että ampuma-aselain muuttamisesta annetussa lain 1 luvussa olisi tarkoituksenmukaista säätää myös lain tarkoituksesta. Vaikka tarkoituspäälällä on yleensä julistuksellinen luonne, se saa viranomaisen ratkaisukäytäntöä ohjaavaa merkitystä hallintolain 6 §:n kautta, jossa säädetään hallinnon oikeusperiaatteista – mukaan lukien hallinnon tarkoitussidonnaisuuden periaatteesta. Hallintolaki on viranomaistoiminnan yleislaki.

Sivuilla 15 ja vastaavasti sivuilla 45, 46, 50-54 tarkastellaan maanpuolustuksen tarpeiden, reserviläisten ampumataidon ja aseluvan välistä suhdetta. Demla katsoo, että perustelut on seikkaperäisesti kirjoitettu. Esitysluonnoksen 54 sivulla osana 45 §:n yksityiskohtaisia perusteluja ehdotetaan, että ampuma-asedirektiivin 6(2) artiklassa edellytetty kansallisen puolustuksen ja luonnolliselle henkilölle myönnettävän aseluvan (erityisen vaaralliseen ampuma-aseeseen) välinen kytkentä toteutetaan siten, että lupaviranomainen pyytää Puolustusvoimilta lausunnon. Demla katsoo, että kansallisen puolustuksen tavoitteiden kannalta olisi tarkoituksenmukaisempaa, jos ampuma-aselupa erityisen vaaralliseen ampuma-aseeseen hallintoasiana voisi ylipäätään tulla vireille vain Puolustusvoimien omasta aloitteesta. Lupa-asian ratkaisija voisi edelleen olla Poliisihallitus. Tämä lähtökohta olisi sopusoinnussa senkin asian kanssa, että esitysluonnoksen mukaan luvanhakija ei itse voisi määrittellä sitä, onko hänellä tarvetta erityisen vaaralliseen ampuma-aseeseen kansallisen puolustuksen tarkoituksessa. Sisäministeriö tulisi lisäksi valtuuttaa antamaan joko asetus tai määräys siitä, miten Puolustusvoimien lausuntoa tulee lupapäätöksen tekemisessä arvioida.

Suhde sääätämisyjärjestykseen ja perusoikeuksiin

Sivulla 77 todetaan asianmukaisesti, että ampuma-aseen hankkiminen ja hallussapito eivät ole perusoikeuksia. Demla katsoo, että esitysluonnos ei ole ongelmallinen yhdistymisvapauden, omaisuudensuojan eikä elinkeinonvapauden osalta. Eräissä kohdissa luonnosta (esim. s. 50) ampuma-aselupa kytketään siihen, että hakijan tulee olla 20 vuotias. Tämä on odottamatonta, sillä asevelvollisuus alkaa 18-vuotiaana. Koska 20 vuoden ikäraja tai sen tarpeellisuutta ei erityisesti perustella, on olemassa riski, että ikärajan asettaminen on tosiasiaa ikäsyrijintää (ks. PeL 6.2 §, tarkemmin ks. yhdenvertaisuuslaki 8 §. Ks. myös yhdenvertaisuuslaki 5.1 §).

Helsingissä

1.6.2018

Annastiina Ali-Lekkala

Hallituksen puheenjohtaja

Wiking Vuori

Sihteeri

Oikeuspoliittinen yhdistys – Rättpolitiska föreningen – Demla ry